

Міністерство освіти і науки України
Київський національний університет будівництва і архітектури
Комітет з питань організації державної влади, місцевого
самоврядування, регіонального розвитку та містобудування Верховної
Ради України
Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України
Фонд інституційного розвитку української науки
ВГО «Ліга інтернів»
Фонд Ебергарда Шьока (ФРН)
Фонд підтримки будівельної галузі (ФРН)
Краківський політехнічний університет ім. Тадеуша Костюшко
(Польща)
Караденізський технічний університет (Туреччина)

УРБАНІСТИЧНИЙ ФОРУМ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

ЧАСТИНА ДРУГА

СТУДЕНТСЬКІ ЧИТАННЯ

КИЇВ 2023

Рекомендовано до друку Вченою радою КНУБА, прот. № 10 від 26.06.2023 р.

Редакційна колегія

Куліков П.М. – д.е.н., проф., ректор КНУБА (голова)
Мьоллер П. – член правління, Директор, Фонд Ебергарда Шьока (Німеччина)
Вайзе Т. – віце-президент Фонду підтримки будівельної галузі
Скрипнюк О.В. – д.ю.н., проф., академік НАПрН, Заслужений юрист України, Інститут держави і права імені В.М. Корецького НАН України
Тарута С.О. – народний депутат України, Президент Асоціації народних депутатів України
Андрєєв С.О. – д.н.держ.упр., проф., КНУБА
Деревінський В.Ф. – д.і.н., проф., КНУБА
Згурська В.Л. – к.п.н., доц., КНУБА
Йелда Айдин Тюрк – PhD, доц., Караденізський технічний ун-т (Туреччина)
Карпунцов В.В. – д.ю.н., проф., КНУБА, ГО «Ліга інтернів»
Кобиларчик Ю. – д.арх, проф., Краківська політехніка (Польща)
Ковальчук О.М. – к.ю.н, доц, КНУ імені Тараса Шевченка
Малкевич А. – д.п.н., проф. (Польща)
Мамедов А.М. – к.т.н., доц., КНУБА
Мамонтов І.О. – к.ю.н., проф., Заслужений юрист України, КНУБА
Марченко М.В. – к.ю.н., Фонд інституційного розвитку української науки, КНУБА
Ноняк М.В. – к.е.н., Інститут держави і права імені В.М. Корецького, КНУБА
Онїщенко Н.М. – д.ю.н., проф., академік НАПрН, Заслужений юрист України, Інститут держави і права імені В.М. Корецького НАН України
Переґуда Є.В. – д.п.н., проф., КНУБА
Сердюк Н.А. – д.ю.н., проф., КНУБА
Тригуб Р.М. – к.т.н., доц., КНУБА
Халабуденко О.А. – к.ю.н., доц., КНУБА
Шебек Н.М. – д.арх., проф., КНУБА
Ярощук І.В. – к.і.н., доц., КНУБА

Рецензенти:

Безклубий Ігор Анатолійович – доктор юридичних наук, професор
Дьомін Микола Мефодійович – доктор архітектури, професор

Урбаністичний форум. Зб. наук. пр. За мат. міжнародних наукових конференцій «Просторове планування» (28 квітня 2023 р.) та «Будівельне право» (5 травня 2023 р.). В 2-х ч. Київ–Тернопіль: КНУБА, «Бескиди», 2023. Частина 2 Студентські читання. 287 с.

ЗМІСТ

Бабіченко Д. Роль митця у відбудові повоєнної України: проміжний ракурс	6
Базирін А. Проблеми щільної забудови в населених пунктах та способи їх вирішення	10
Борисенко Є. Руйнування культурної спадщини України – воєнний злочин рф	13
Будник А. Системи позавуличного міського громадського транспорту. Класифікація, приклади	16
Вершина Є., Шуліка Н. Імплементация норм міжнародного права щодо недопущення депортації населення в умовах воєнних дій	42
Гайдаєнко А., Парфентьев В. Правові засади місцевого самоврядування	47
Гармаш В. Вплив воєнних дій на майбутнє урбаністики України	53
Гончар Ю. Корпоративна соціальна відповідальність в умовах післявоєнної відбудови	55
Гончаренко В. Сучасне українське мистецтво та культура під час російсько-української війни, та їх можливий розвиток у післявоєнному періоді ...	61
Гоцький Д. Вплив руйнування міст під час війни на створення нової міської забудови	65
Дідія Д. Напрямки розвитку мистецтва під час післявоєнної відбудови України	67
Зачоса О. Застосування системи розумного міста для відбудови міст України	73
Зимін К. Творчий здобуток діячів культури та мистецтва як чинник впливу на формування містобудівних схем великих міст України (від середини XVI до початку XX ст.).....	81

<i>Іванова В.</i>	
Дослідження становлення української символіки під час подій Революції Гідності	85
<i>Іванюк Ю.</i>	
Цілі сталого розвитку ООН як рамка для розроблення стратегії розвитку сучасного міста (на прикладі м. Київ)	89
<i>Крилова Т.</i>	
Розподіл потоків пішоходів й автотранспорту на різні рівні (зокрема, під землею). Питання безпеки (на прикладі Києва).....	94
<i>Кукушкіна Ю.</i>	
Можливості й виклики післявоєнної відбудови й розвитку України	113
<i>Логвиненко Д.</i>	
Метрополітен майбутнього в просторі міста.....	120
<i>Локшук Д.</i>	
Медіа як інструмент європейської інтеграції	125
<i>Лонська А.</i>	
Тунелі міст Європи.....	129
<i>Майський Д.</i>	
Як архітектори вражень та середовище існування впливають на сприйняття простору індивідом.....	139
<i>Матвійчук А.</i>	
Роль Президента України у національному механізмі захисту прав людини відповідно до статей 102, 104, 106 Конституції України	144
<i>Махновська Д.</i>	
Висвітлення Голодомору 1932-1933 рр. в газеті «The New York Times» англо-американським журналістом Волтером Дюранті	148
<i>Наварчук Я.</i>	
Урбаністичні тенденції відбудови міст після війни (на прикладі міста Київ)	152
<i>Нечай П.</i>	
Просторове планування та розвиток житлового фонду зруйнованих міст післявоєнної України.....	158
<i>Панченко К.</i>	
Вплив Радянського Союзу на просторове планування міст України	163
<i>Пастушок А.</i>	
Мілітаризм як ідеологічна складова автократичних режимів	166
<i>Перепелюк Є.</i>	
Місце спадщини радянського минулого у формуванні європейського образу міст України.....	173

Петренко Б. Проект штучного освітлення (схеми, методи) підземного простору.....	178
Підопригора В. Історичні приклади масштабної післявоєнної відбудови міської інфраструктури: уроки для України.....	193
Присташ К. Дослідження та розбудова підземного простору на прикладі китайського міста Ченду.....	197
Проценко А. Соціальний захист працівників як складова формування європейського образу України	209
Сотникова С. Культурні цінності Криму в умовах російської окупації півострова	216
Стоянов О. Вирішення проблеми зберігання автотранспорту з використанням підземного простору (на прикладі міста Київ).....	221
Троценко Є. Вплив релігійних конфесій на розвиток інфраструктури міста Києва	245
Фесюк О. Європейські цінності українців під час воєнних дій	250
Фурман А. Економічна та екологічна безпека підприємств будівельної галузі в умовах війни	257
Харко К. Перспективи європейського вибору України.....	265
Хобта М. Вплив російсько-української війни на свідомість українських художників.....	273
Шевчук Т. Радянські будівлі: недоліки та шляхи удосконалення.....	276
Шинкар К. Вплив на розвиток міст та регіонів вимушеної міграції українців	280

*Анастасія Гайдаєнко,
студентка архітектурного факультету,
Віталій Парфентьєв, магістрант
ОП «Державне управління у сфері містобудівної діяльності»
Київського національного університету будівництва і архітектури
Науковий керівник: д.і.н., проф. В.Ф.Деревінський*

ПРАВОВІ ЗАСАДИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Місцева влада в Україні складається з двох систем, заснованих на адміністративному поділі України. Існує 24 області, Автономна Республіка Крим і дві міські ради зі спеціальним статусом – регіонами, кожна з яких далі поділяється на об'єднані громади та райони.

Мета роботи – з'ясувати правові засади місцевого самоврядування.

На попередніх етапах процесу децентралізації центральний уряд має бути готовим посилити роль вищих рівнів місцевої влади (провінції тощо), доки муніципалітети не отримають достатню спроможність надавати або виробляти місцеві послуги. Якщо країна розробляє систему надання послуг на місцевому рівні, вона може розглянути можливість залишити надмуніципальні та інші повноваження вищому рівню місцевої влади, тобто замінити або підтримати муніципалітети, які не можуть надавати послуги універсального доступу або передбачені законом послуги.

Міське самоврядування передбачає, що місцевий статут повинен надавати місцевим органам влади повноваження керувати своїм персоналом, їхніми фінансовими ресурсами (майном, боргом, заощадженнями тощо) та організаційною структурою, а також регулювати їхні відносини з третіми сторонами (громадянами, соціальними та спортивні товариства, підприємства тощо).

Крім того, самоврядування передбачає фінансову автономію. Цього можна досягти, лише якщо послуги, які виробляються або надаються муніципалітетами, фінансуються за рахунок їхніх власних податків та безумовних грантів. По можливості, безумовні гранти повинні

замінювати цільові гранти. Місцевий статут повинен передбачати, що будь-який галузевий закон, який передає функції та повноваження місцевим органам влади, повинен забезпечувати передачу відповідних фінансових і людських ресурсів також на місцевий рівень.

Місцеві органи влади повинні зміцнити національні асоціації муніципалітетів, щоб домовитися з національним урядом, за яких умов має бути здійснена передача повноважень та функцій.

Місцеві державні адміністрації є органами (агентами) державної виконавчої влади на місцевому рівні, які підпорядковані органам виконавчої влади вищого рівня, а також підзвітні та підконтрольні відповідним представницьким органам (місцевим радам) у сфері делеговані їм повноваження. Їхні функції мають державний характер (відображають державний інтерес), зумовлені завданнями та проблемами державного значення і є втіленням політики деконцентрації. На функціональному рівні місцева державна виконавча влада не має самостійних прав і повноважень, відокремлених від прав і повноважень органів центральної державної влади.

Дві системи місцевого самоврядування [1, с. 28]:

1. система місцевого самоврядування як державного управління (подібно громадському сектору) територіальної громади (об'єднаної громади) та утворених ними органів міського самоврядування (муніципальної влади) (місцевих рад)

2. система місцевих органів державної виконавчої влади, яку представляють місцеві державні адміністрації.

Що стосується територіальних громад, то вони є природними об'єднаннями місцевих жителів, які здійснюють самоврядування безпосередньо або через органи місцевого самоврядування, існують на засадах самоорганізації та не підпорядковані ієрархічно іншим суб'єктам влади.

Сільський, селищний, міський голова є головою територіальної громади сільського (сіл), селищного чи міського рівня, який обирається на основі загального, рівного і прямого виборчого права шляхом таємного голосування раз на чотири роки в порядку, встановленому цим Законом. за законом. Сільський, селищний голова очолює виконавчий

комітет відповідної сільської, селищної, міської ради, головує на його засіданнях.

Депутати, обрані на місцевих виборах, працюють на громадських засадах. Це означає, що вони працюють безкоштовно 5 років поспіль [2, с. 101].

У 2015 році було створено нову адміністративну одиницю – об'єднану громаду, тобто селищні ради, сільські ради та місто районного значення можуть створити нову адміністративну одиницю. Ця нова адміністративна одиниця була створена для підтримки фінансової та адміністративної влади та незалежності сільської місцевості України. Згідно з проектом конституційних змін, поданим до Верховної Ради президентом Володимиром Зеленським у грудні 2019 року, об'єднані громади планується замінити районами України.

Повноваження. Органи місцевого самоврядування можуть бути окремими органами виконавчої влади. До компетенції виконавчих органів сільських, селищних і міських рад належать [3, с. 27]:

- соціально-економічний і культурний розвиток , планування та облік;
- бюджетування та фінанси;
- управління комунальним майном
- ЖКГ, побутове і торговельне обслуговування, громадське харчування, транспорт і зв'язок;
- будівництво;
- освіта, охорона здоров'я , культура , фізична культура і спорт;
- землекористування та охорона навколишнього середовища;
- організація та участь у заходах щодо цивільного захисту;
- дотримання вимог законодавства щодо заяв, незалежно від форми власності;
- дотримання законів про проведення зборів, акцій протесту та демонстрацій, спортивних, видовищних та інших заходів;
- профілактика злочинності;
- реєстрація громадянського стану

Фінансову основу місцевого самоврядування становлять рухоме та нерухоме майно, доходи, інші кошти, земля, природні ресурси та майно

загальної користування, і управляється районними та обласними радами. Територіальні громади сіл, селищ і міст можуть об'єднувати (на договірних засадах) об'єкти комунальної власності та бюджетні кошти для реалізації спільних проектів або спільно фінансувати (або утримувати) комунальні підприємства, організації та установи [4, с. 4–5].

Фінансова автономія є вирішальним фактором для сильної місцевої влади. Тут вирішальними є два аспекти: з одного боку, гарантія належних власних фінансових ресурсів, а з іншого – повноваження самостійно приймати рішення щодо використання цих коштів.

Питання фінансової автономії в контексті сильної місцевої влади, очевидно, ще не набуло необхідного значення в політичних дебатах в Україні. Незважаючи на те, що фінансові ресурси муніципалітетів є темою, яка часто обговорюється, у багатьох випадках увага зосереджується на фінансових обсягах як таких, а не на компетенції муніципальних органів самостійно приймати рішення щодо розподілу коштів, тобто на їхній прямій відповідальності. Що стосується фінансування завдань, які виконують органи місцевого самоврядування, то однією з причин цього є недостатнє розмежування між власними завданнями, завданнями управління та делегованими завданнями.

На рис.1 вказано сучасну систему публічних фінансів.

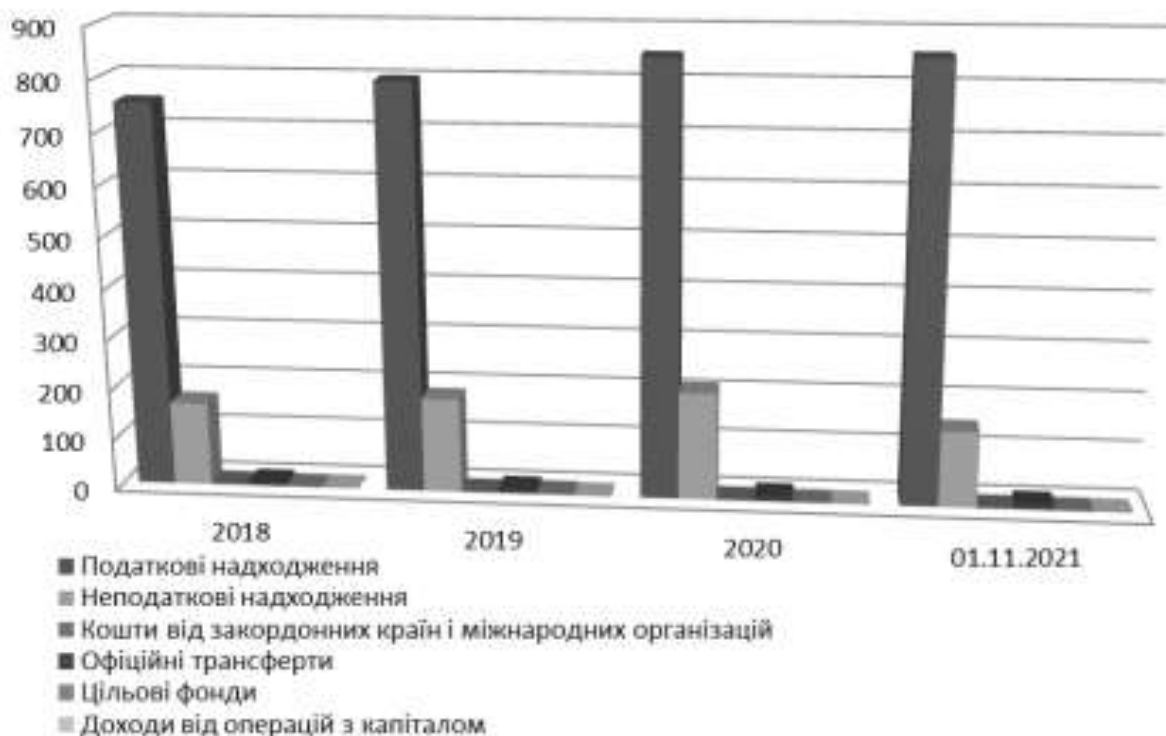

Рис. 1. Сучасна система публічних фінансів

Держава бере участь у доходах місцевих бюджетів, фінансово забезпечуючи місцеве самоврядування. Витрати місцевого самоврядування, пов'язані з рішеннями органів державної влади, компенсуються державою.

На рис.2 вказано частку місцевих бюджетів у доходах зведеного бюджету (без трансфертів).

Рис. 2. Частка місцевих бюджетів у доходах зведеного бюджету (без трансфертів)

Органи місцевого самоврядування можуть бути юридично відокремленими від виконавчої влади. Держава фінансує здійснення цих повноважень у повному обсязі за рахунок коштів державного бюджету України або (шляхом віднесення до місцевого бюджету в установленому законом порядку окремих загальнодержавних податків) передає органам місцевого самоврядування відповідні об'єкти державної власності. Діяльність органів місцевого самоврядування спрямована на задоволення соціальних потреб громадян і (особливо) на отримання життєво необхідних послуг. Місцеві бюджети є фінансовою базою органів місцевого самоврядування; ресурси, накопичені в цих бюджетах, визначають, наскільки ефективно місцеві органи влади можуть виконувати свої повноваження [5, с. 30].

Список використаних джерел

1. Сьомич М. І. Служба в органах місцевого самоврядування: Навчальний посібник. Полтава: Видавництво «Сімон», 2020. 306 с.
2. Утвенко В. В. (2017) Теорія та історія місцевого самоврядування: Навчальний посібник. Київ: ДП «Видавничийдім «Персонал». URL: https://maup.com.ua/assets/files/lib/book/teor_misc_samovryad_2017.pdf (дата звернення: 15.05.2023).
3. Федоренко В. Л., Чернеженко О. М. (2017) Конституційні моделі місцевого самоврядування у державах-учасницях ЄС, Швейцарії та Україні: монографія / за ред. В. Л. Федоренка. Київ: Ліра. URL: <http://surl.li/kcvdj> (дата звернення: 15.05.2023).
4. Місцеве самоврядування в Україні та світі. Цікаві факти. (2016). Київ: Фонд Східна Європа. URL: https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/73/broshura_misceve_samovryaduvannya_0.pdf (дата звернення: 15.05.2023).
5. Чернеженко О. М. (2018) Принципи Європейської хартії місцевого самоврядування. *Актуальні завдання та напрями розвитку юридичної науки у XXI столітті*: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Львів, 19–20 жовт. 2018 р.). Львів: Центр прав. Ініціатив. 2018. С. 30-35.